

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/59

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/3343

Karar No. 2024/7400

Tarihi: 29.04.2024

- YILLIK ÜCRETLİ İZİNLERİN KULLANDIRILIP KULLANDIRILMADIĞININ KANITLANMASI
- İŞÇİNİN ALTI YIL HIÇ İZİN KULLANMADAN ÇALIŞMASININ YAŞAMIN OLAĞAN AKIŞINA AYKIRI OLDUĞU
- YILLIK İZNE İLİŞKİN BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİNİN GEREKTİĞİ
- HAKİMİN DAVAYI AYDINLATMA YÜKÜMLÜĞÜ DOĞRULTUSUNDA İŞÇİYE BELGELER GÖSTERİLEREK KAÇ GÜN İZİN KULLANDIĞI KONUSUNDA BEYANIN ALINMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Yıllık ücretli izinlerin kullanıldığıının veya iş sözleşmesi sona erdikten sonra karşılığı ücretin ödendiğinin imzalı ücretli izin defteri, ücret bordrosu ve makbuz gibi belgelerle işveren tarafından ispat edilemediği gerekçesiyle davacının kıdemine göre hak kazandığı 90 gün yıllık ücretli izin karşılığı tutar hüküm altına alınmıştır.

Ne var ki davalı tarafından bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi ekinde bir kısım yıllık ücretli izin kullanımına ilişkin belge sunulmuş olup ilgili belgeler değerlendirilmemiştir.

Diğer yandan davacının 6 yılı aşan çalışma süresi içinde hiç izin kullanmadan çalıştığı iddiası da hayatın olağan akışına aykırıdır.

Şu hâlde 6100 sayılı Kanun'un 31 inci maddesi uyarınca hâkimin davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde; davacı asıl çağrılarak davalı işveren

tarafından sunulan yıllık ücretli izin belgeleri de davacıya gösterilmek suretiyle çalışma süresi boyunca yıllık ücretli izin kullanıp kullanmadığı, kullanmış ise kaç gün yıllık ücretli izin kullandığı konusundaki beyanı alındıktan sonra sonucuna ve tüm dosya kapsamına göre değerlendirme yapılarak bir karar verilmesi gerekmektedir. Eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi de hatalı bulunmuştur.

Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esaslan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı bünyesinde 11.09.2011-14.05.2018 tarihleri arasında bilgi işlem müdürü olarak çalıştığını, son ücretinin net 3.000,00 USD olduğunu, ücretinin asgari ücret tutarının bankaya ödendiğini, kalan tutarın elden ödendiğini, iş sözleşmesinin davalı işveren tarafından haksız ve gerekçesiz olarak feshedildiğini, müvekkilinin ücretinin Sosyal Güvenlik Kurumuna eksik bildirildiğini, fazla çalışma yaptığını, ulusal bayram ve genel tatillerde çalıştığını ancak karşılığı ücretlerin ödenmediğini, yıllık ücretli izinlerinin kullandırılmadığını, asgari geçim indiriminin ödenmediğini belirterek kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, yıllık ücretli izin, asgari geçim indirimi, fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini, müvekkilinin daha önce eksik sigorta primlerinin tespitinin yapılmış olduğu da göz önüne alınarak müvekkilinin gerçek ücretine göre eksik primlerin davalıdan tahsili ile yeniden düzenleme yapılmasını talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zanaşımı def'inde bulduklarını, davacının iş sözleşmesinin müvekkili Şirket tarafından haklı nedenle feshedildiğini, davacının fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücretine hak kazanacak şekilde çalışması bulunmadığını, yıllık ücretli izinlerini kullandığını, bakiye yıllık ücretli izin karşılığının ise ödendiğini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacının kıdem tazminatı ile ihbar tazminatına ilişkin talebinin eldeki dosyadan

tefrık edilerek yeni bir esasa kaydedilmesine, eldeki dosyada yargılamaya asgari geçim indirimi, fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacakları yönünden devam edilmesine karar verildiği, davacının fazla çalışma yaptığına ilişkin iddiasını ispatladığı, karşılığı ücretlerin ödendiğinin ise davalı işveren tarafından ispatlanmadığı, ulusal bayram ve genel tatillerde çalıştığına ilişkin iddianın ise ispatlanmadığı, davacının yıllık ücretli izinlerinin kullandırıldığına veya izin ücretinin ödendiğinin imzalı ücretli izin defteri, ücret bordrosu veya makbuz gibi belgelerle davalı işveren tarafından ispat edilemediği, davacının asgari geçim indirimi alacağına bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili; davacının ücretinin hatalı tespit edildiğini, çelişkili tanık beyanları dikkate alınarak davacının fazla çalışma ücreti alacağına kabulünün hatalı olduğunu, davacının müvekkili Şirkette bilgi işlem departman sorumlusu olarak çalışmış olup fazla çalışma yapmayı gerektirecek bir işi bulunmadığını, müvekkili Şirket nezdinde çalıştığı süre zarfında ilgili mevzuat kapsamında hak kazandığı tüm yıllık ücretli izinlerinin davacıya kullandırıldığını, davacının kullanmadığı yıllık ücretli izinlerinin ise karşılığının ödendiğini, dava konusu alacak kalemleri zamanaşımına uğramış olmasına karşın bu husus değerlendirilmeden hüküm kurulmasının hatalı olduğunu belirterek istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacının fazla çalışma yaptığına ilişkin iddiasının tanık beyanlarıyla ispatlandığı, bilirkişi tarafından tespit edilen çalışma düzeninin ve buna göre yapılan hesaplamanın yerinde olduğu, davalının zamanaşımı definin de dikkate alındığının görüldüğü, davacının kullandırıldığı ispatlanamayan yıllık ücretli izinlerinin bulunduğu, İlk Derece Mahkemesince denetime elverişli bilirkişi raporu dikkate alınarak davacının fazla çalışma ücreti ile yıllık ücretli izin alacaklarının hüküm altına alınmasının yerinde olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü sebepleri tekrar ederek temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekeçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davacının aylık ücret miktarı ile fazla çalışma ücreti ve yıllık ücretli izin alacaklarının ispat ve hesaplanması, davalının ıslaha karşı zamanaşımını definin dikkate alınıp alınmadığı hususlarındadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanun'un (6100 sayılı Kanun) 31 inci maddesi, 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 32, 41, 53, 59 ve 63 üncü maddeleri, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun)147 nci maddesi.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Taraflar arasında işçiye ödenen aylık ücretin miktarı konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

Davacı, ücretinin net 3.000,00 USD olduğunu iddia etmiş; davalı ise davacının asgari ücret ile çalıştığını savunmuştur. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacının son ücretinin net 2.500,00 USD olduğu kabulü ile hesaplama yapılmıştır.

Davacı tanıklarından İ.K., kendisinin işten ayrıldığı 2017 Eylül ayında davacının ücretinin 2.000,00 USD olduğunu beyan etmiştir. USD üzerinden ücret ile çalışanların ücretlerinde artış olmayacağına dair bir kural bulunmamakla birlikte artış yapılmaması da sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Somut uyuşmazlıkta ücretini USD olarak alan davacıya düzenli olarak ücret artışı yapıldığına ilişkin dosya kapsamında bir veri bulunmamaktadır. Emsal ücret araştırmasının da davacı tanığı İ.K'nın beyanını desteklediği görülmektedir. Şu hâlde davacının son ücretinin 2.000,00 USD olarak kabul edilmesi, dosya kapsamına daha uygun olacaktır. Açıklanan nedenle kararın bozulması gerekmiştir.

3. Davacı, yıllık ücretli izinlerinin kullanılmadığını ve iş sözleşmesinin son bulmasından sonra karşılığı ücretin de ödenmediğini iddia etmiştir.

Yıllık ücretli izinlerin kullanıldığını veya iş sözleşmesi sona erdikten sonra karşılığı ücretin ödendiğinin imzalı ücretli izin defteri, ücret bordrosu ve makbuz gibi belgelerle işveren tarafından ispat edilemediği gerekçesiyle davacının kıdemine göre hak kazandığı 90 gün yıllık ücretli izin karşılığı tutar hüküm altına alınmıştır.

Ne var ki davalı tarafından bilirkişi raporuna itiraz dilekçesi ekinde bir kısım yıllık ücretli izin kullanımına ilişkin belge sunulmuş olup ilgili belgeler değerlendirilmemiştir.

Diğer yandan davacının 6 yılı aşan çalışma süresi içinde hiç izin kullanmadan çalıştığı iddiası da hayatın olağan akışına aykırıdır.

Şu hâlde 6100 sayılı Kanun'un 31 inci maddesi uyarınca hâkimin davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde; davacı asıl çağrılarak davalı işveren tarafından sunulan yıllık ücretli izin belgeleri de davacıya gösterilmek suretiyle çalışma süresi boyunca yıllık ücretli izin kullanıp kullanmadığı, kullanmış ise kaç gün yıllık ücretli izin kullandığı konusundaki beyanı alındıktan sonra sonucuna ve tüm dosya kapsamına göre değerlendirme yapılarak bir karar verilmesi gerekmektedir. Eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi de hatalı bulunmuştur.

4. Ayrıca dava kısmi dava olarak açılmış olup davacı vekilinin ıslah talebine karşı, davalı vekili süresinde zamanaşımı def'i ileri sürmüştür. Davalının ıslaha karşı zamanaşımı def'i değerlendirilmeden hüküm kurulması da hatalı olduğundan kararın, bu nedenle de bozulması gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

29.04.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.